

فصل پول - نکات:

- قبل از بوجود آمدن پول، مبادلات به صورت کالا با کالا انجام می گرفت. به این نوع از مبادله، «تهاتر» می گویند.

- مشکلات مبادله ی پایپای : ۱- یافتن فردی که مایل به مبادله باشد. ۲- تعیین و محاسبه ی قیمت ها و تبدیل آنها به یکدیگر ۳- پس انداز و حفظ ارزش

- دومین مرحله در روند تکاملی پول، انتخاب یک کالای بادوام، غیرفاسدشدنی، قابل تقسیم به تکه های کوچک و پرترفدار بود. (اولین پول)

- در ایران، غلات، در هند، صدف، در تبت، چای و در روسیه، پوست سمور خواهان بیشتری داشت.

- افزایش تولید و زیاد شدن حجم و تعداد مبادلات، با این نوع پول، مشکل ساز بود، چون به مرور زمان، فاسد و غیرقابل استفاده می شوند و فضای زیادی اشغال می کردند. همچنین هزینه ی نگهداری آنها زیاد بود.

- دومین نوع پول، فلزاتی مثل طلا و نقره بود. (علت) ← گسترش تجارت در داخل کشورها و بین ملت ها و رونق دادن فعالیت هایی از قبیل دریانوردی و حمل و نقل (معلول)

- کمبود طلا و نقره ← عامل محدودکننده ی پیشرفت اقتصادی و تجاری

- برای حل مشکل پول فلزی، برخی بازرگانان در معاملات خود، رسیدی که بیانگر بدهی آنان بود، صادر می کردند. طرف مقابل هم براساس «اصل اعتماد»، رسید را قبول می کرد. مبادلات این رسید ها در جامعه افزایش یافت و کاملاً عادی بود. این رسید ها در واقع نخستین اسکناس ها بودند.

- پشتوانه ی این رسید ها ← طلا و نقره ای که نزد صرافان و بازرگانان بود.

- رونق روزافزون کار صرافی ها ← ایجاد نهادی مهم در اقتصاد که نامش در اروپا، بانک بود.

- سوءاستفاده ی صرافان از اعتماد مردم و تعداد زیاد رسیدهایی که اعتبارسنجی آنها برای مردم سخت بود ← به عهده گرفتن چاپ و انتشار اسکناس توسط دولت

- گسترش ارتباطات — گسترش فعالیت بانک ها — یکی از خدمات بانک ها: چک
- چون افراد، خودشان مبلغ چک را روی آن می نویسند، به آن پول ثبتي يا تحريري می گویند.
- سازماندهی فعالیت های اقتصادی از طریق چک — کاستن از میزان پول در گردش — افزایش سهم چک در مبادلات
- ایجاد چک و استقبال مردم از آن — شکل گیری شبه پول در اقتصاد
- افزایش حجم و سرعت مبادلات + انقلاب دیجیتال و الکترونیک — پول الکترونیکی و مجازی
- پشتوانه ی پول های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی موجود در دست مردم — قدرت اقتصادی کشور
- وظایف پول: ۱- وسیله ی پرداخت در مبادلات: نقش اصلی پول در مبادلات، آسان سازی مبادله است.
- ۲- وسیله ی سنجش ارزش: با پول می توان ارزش کالاها را مشخص کرد و ارزش نسبی شان را سنجید.
- ۳- وسیله ی پس انداز و حفظ ارزش: انسان باید همواره مقداری پول برای رفع نیازهای آینده و برخی هزینه های غیرقابل پیش بینی به عنوان وسیله ی حفظ ارزش نزد خود نگهدارد.
- ۴- وسیله ی پرداخت های آینده: اگر پول بتواند حفظ ارزش کند — وسیله ی پرداخت های آتی
- وقتی یک واحد پول نتواند در طول زمان، ارزش خود را حفظ کند — قدرت خرید دستخوش تغییر شده
- قدرت خرید پول به سطح عمومی قیمت ها در جامعه بستگی دارد. این دو عامل با هم رابطه ی عکس دارند.
- تورم یکی از مشکلات اقتصادی است. چرا؟ — باعث کاهش رفاه خانواده + ضرر پس اندازکنندگان + کاستن از قدرت خرید
- تورم : شتاب یا نرخ رشد افزایش سطح قیمت ها
- اگر نرخ رشد، بی رویه، پر نوسان و مداوم باشد — تورم زیانبار و بد
- علت تورم: گاهی، نابرابری عرضه و تقاضای کل / ناهماهنگی افزایش پول در جامعه با افزایش تولید

- فرمول بدست آوردن نرخ تورم : سطح قیمت های جدید منهای سطح قیمت های قبلی، تقسیم بر سطح قیمت های قبلی

- اگر درصد تورم را خواستند، حاصل عبارت بالا را در ۱۰۰ ضرب می کنیم.

- نقدینگی = حجم کل پول موجود در کشور (اسکناس ها + مسکوکات + سپرده های دیداری + سپرده های غیردیداری)

- بعد از پیدایش پول های تحریری و توانایی بانک ها بر خلق شبه پول —————> نقدینگی = پول + شبه پول

- فقط زمانی می توان از افزایش نقدینگی صحبت کرد —————> نرخ رشد آن از نرخ تورم بیشتر باشد.